

Ce este stigmatizarea?

Scris de Apopi Mariana Diana
Vineri, 06 August 2010 09:41 -

Oamenii cu boli mintale sunt furati de o serie de oportunitati ce ofera calitate vietii, de care restul lumii se bucura: o slujba buna, siguranta in casa, servicii de sanatate satisfacatoare, afilierea catre diverse grupuri sociale etc. Stigmatizarea publica vizeaza reactia generala a populatiei fata de oamenii cu boli mintale. Autostigmatizarea este prejudiciul intors impotriva propriei lor persoane. Ambele forme pot fi intelese prin intermediul a 3 componente: stereotipuri, prejudecata si discriminare.

Sociologii considera stereotipurile ca fiind structuri sociale de cunostinte invatate de majoritatea membrilor unui grup. Sunt considerate sociale pentru ca, reprezinta acordul comunitatii asupra etichetarii unui anumit grup de oameni. Ele sunt eficiente deoarece oamenii pot genera impresii si expectatii privind indivizii ce apartin grupului stereotipizat. Prejudecatile se refera la cunostinte declarative care genereaza reactii emotionale negative de genul „toti oamenii ce sufera de boli mintale sunt violenti”. Acestea implica o componenta de evaluare, in general negativa, alaturi de raspunsuri emotionale la aceeasi intensitate. Prejudecata duce la furie si poate genera comportamente ostile, si in final, autodiscriminare daca este intoarsa impotriva propriei persoane.

Stigmatizarea este o constructie sociala care defineste oamenii prin caracteristici distincte ori ii marcheaza si devalorizeaza ca si consecinta (Jones et al., 1984; Crocker et al., 1998; Biernat & Dovidio, 200; Dovidio et al., 2000). O persoana stigmatizata nu este privita ca si o fiinta umana (Goffman, 1963). De asemenea, stigmatizarea poate duce la izolare, aspect propus de Goffman (1963), ceea ce este si in prezent o consecinta. Stigma poate lua mai multe forme si poate fi experimentata in domenii diferite precum: diagnosticul, tratamentul, deschiderea pentru a vorbi cu ceilalti si situatiile sociale. Experientele de discriminare vizibila si preocupari referitoare la reprezentarea bolii mentale in media au fost expuse in general fata de cei ce sufera de psihoze si abuz de droguri. Pacientii cu depresie, anxietate si tulburari de personalitate sunt mai afectati de sentimentul de stigmatizare chiar si in absenta discriminarii vizibile. Cei diagnosticati cu vreo forma de boala mentala sufera si de anxietate privind modul in care sa gestioneze informatia privind boala lor, de a o impartasi cu prietenii sau cei apropiati, cu familia sau cei de la serviciu.

Ce este stigmatizarea?

Scris de Apopi Mariana Diana
Vineri, 06 August 2010 09:41 -

Cele mai comune consecinte ale stigmei percepute sunt: furia, depresia, anxietatea, frica, sentimentele de izolare, vina, rusine si prevenirea din recuperare sau evitarea cautarii de ajutor.

Cei cu psihoze si dependenta de droguri raporteaza mai frecvent sentimente si experiente ale stigmatizarii si se pare ca sunt cei mai afectati. Cei cu depresie si tulburari de personalitate sunt mai afectati de atitudinea celorlalti de a-i dadaci, dar si de sentimentele produse de stigmatizarea perceputa, chiar daca nu exista discriminare foarte vizibila.

Legile privind sanatatea mentala si drepturile celor ce sufera de tulburari mentale nu au in vedere prea mult aspecte ce tin de perceptia acestora de catre societate, prejudecatile, stereotipurile sau efectele discriminarii si ale stigmatizarii. Articolul 7, alin 1. vorbeste despre masurile pe care institutiile abilitate prin lege ar trebui sa le ia pentru a limita raspândirea conceptiilor, atitudinilor si comportamentelor daunatoare pentru sanatatea mintala, in special abuzul de substante psihoactive, violenta, comportamentul sexual anormal si pornografia. Articolul 26, alin.1 pune in discutie pe lânga apararea persoanelor cu tulburari psihice de daunele ce ar putea fi produse datorita administrarii nejustificate a unor medicamente, proceduri de diagnostic sau maltratarile din partea altor pacienti, ale personalului de serviciu sau ale altor persoane ori de alte acte de natura sa antreneze o suferinta fizica sau psihica. tratata cu omenie si in respectul demnitatii umane si sa fie aparata impotriva oricarei forme de exploatare economica, sexuala sau de alta natura, impotriva tratamentelor vatamatoare si degradante. Discriminarile bazate pe tulburarile psihice nu sunt admise, iar cei cu tulburari psihice au dreptul sa exercite toate drepturile civile, politice, economice, sociale si culturale recunoscute in Declaratia Universala a Drepturilor Omului, precum si in alte conventii si tratate internationale in materie, la care România a aderat sau este parte, cu exceptia cazurilor prevazute de lege. Organele abilitate pentru reintegrarea in activitati profesionale corespunzatoare starii de sanatate si capacitatii de reinsertie sociala si profesionala a persoanelor cu tulburari psihice ii revine administratiei publice locale. (Lege nr. 487/2002 din 11/07/2002 sanatati imintale si a protectiei persoanelor cu tulburari psihice).

Chiar daca acestea sunt o parte a specificatiilor legii privind drepturile celor cu tulburari psihice, precum si modul in care acestea ar trebui tratate, in tara noastra nu au fost organizate campanii privind inlatuarea stigmatizarii indivizilor diagnosticati cu o tulburare psihica stiind totusi ca, pe plan international, acest subiect are un ecou foarte mare, iar fondurile alocate in privinta cercetarii sunt enorme. Datorita deficitului de informatie in acest domeniu, persoanele care sufera de diverse tulburari mentale sunt etichetate si excluse din multe domenii ale vietii sociale, ceea ce le intareste si comportamentul de evitare al accesarii serviciilor de specialitate. De cele mai multe ori, persoanele care apeleaza la astfel de servicii sunt cazuri grave, recurg la tratament psihologic/psihiatric ca ultima alternativa sau sunt aduse de urgenta, de catre aparinatori. Tu ce parere ai despre asta?

Ce este stigmatizarea?

Scris de Apopi Mariana Diana
Vineri, 06 August 2010 09:41 -

Scrie ne pe diana@sighet-online.ro

Despre autor:

Psiholog sub supervizare, student-masterand in cadrul Universitatii Babes-Bolyai, Cluj-Napoca, Masteratul de Psihologie Clinica, Consiliere si Psihoterapie, precum si Masteratul de Psihologia Sanatatii, anul 2;

Editor online: www.suntparinte.ro